

Porównanie algorytmów nested loop join oraz sort-merge join połączenia relacji w zależności od selektywności oraz rozmiaru bufora.

Jędrzej Klorek, Jakub Malczewski

PUT Poznań, 25 lutego 2019

Abstrakt

Podstawowym zamysłem tego artykułu było sprawdzenie wydajności algorytmu sort-merge join w przypadku złączeń nierównościowych (ang. non-equi join). Non-equi join to taki typ złączenia tabel, w którym w warunku połączeniowym nie występuje znak równości. Jako, że trudnym zadaniem jest obiektywna ocena wydajności algorytmu bez porównania z innymi rozwiązaniami, postanowiliśmy porównać wyniki, jakie na identycznych zbiorach danych osiągają, wcześniej wspomniani, sort-merge join oraz algorytm zagnieżdżony: nested loop. W artykule prezentujemy porównanie wydajności tych właśnie metod złączeń. Wyniki naszych badań pokazują, iż różnice w wydajności wymienionych algorytmów zależą ściśle od współczynnika selektywności połączenia tabel.

1 Wprowadzenie

W tym artykule próbujemy dokonać porównania wydajności algorytmów sort-merge join oraz nested loop join, które mają na celu dokonanie połączenia tabel. Połączenie w relacyjnej bazie danych jest operacją łączącą krotki relacji na podstawie warunku połączeniowego.

Według D. Schneidera oraz D. DeWitta hybrydowe algorytmy haszujące są najwydajniejszą opcją we wszystkich badanych przez nich przypadkach poza nielicznymi sytuacjami. Między innymi, gdy rozkład prawdopodobieństwa wartości klucza wewnętrznej relacji nie jest jednostajny. Wtedy najlepsze wyniki osiąga algorytm sort-merge (Schneider and DeWitt 1989). Z kolei w artykule z 1991 roku D. DeWitt, J. Naughton oraz D. Schneider wspominają o tym, iż przy połączeniach nierównościowych (ang. non-equi join) najczęściej wykorzystywanymi algorytmami w systemach baz danych są algorytmy nested loop oraz wcześniej wspomniany sort-merge (DeWitt, Naughton, and Schneider 1991). Biorąc pod uwagę wyżej wymienione fakty, do badań nad wydajnością algorytmów połączeniowych w zależności od współczynnika selektywności połączenia oraz rozmiaru bufora najlepszym wyborem wydają się właśnie nested loop join oraz sort-merge join.

Jednym z najprostszych algorytmów (Hector Garcia-Molina 2011, str. 641), który może zostać wykorzystany do realizacji zadania jest złączenie zagnieżdżone, dalej zwane nested loop. Jest to nieoptymalny algorytm w wielu sytuacjach połączeniowych, choć wciąż przydatny i często wykorzystywany. Klasyczny nested loop jest z zasady niezależny od rozmiaru bufora (niezbędna jest jego minimalna ilość), jednak nie jest to regułą pośród algorytmów. Polega on na wykorzystaniu dwóch pętli, których użycie powoduje, iż krotki jednej relacji odczytywane są tylko raz, zaś drugiej wielokrotnie. Pomimo, iż nie jest to zbyt wydajny algorytm, istnieją przypadki, w których wykorzystanie go jest niezbędne.

Czasem metoda ta jest również wykorzystywana jako podprocedura w wydajniejszych algorytmach połączenia tabel (Hector Garcia-Molina 2011, str. 644).

Intuicyjnie, wraz ze wzrostem poziomu normalizacji relacji bazy danych, w aplikacji użytkowej może zachodzić coraz silniejsza i liczniejsza potrzeba dokonywania połączeń, co za tym idzie, wydajność staje się kluczowa. Jak pokazują badania D. Schneidera oraz D. DeWitta dobór algorytmu połączenia w zależności od charakterystyki danych może wydatnie wpłynąć na czas przetwarzania zapytania (Schneider and DeWitt 1989).

Przykładem algorytmu, który często jest wydajniejszy oraz wykorzystuje bufor do przyspieszenia połączenia jest algorytm złączenia oparty na sortowaniu, zwany dalej sort-merge join. Podstawowym założeniem jest wstępne posortowanie relacji po atrybucie połączeniowym, aby zmniejszyć liczbę dostępów do dysku przy późniejszym złączeniu.

Optymalizacji wyboru algorytmu połączeniowego na podstawie zapytania dokonuje moduł optymalizatora zapytań. Operacja ta dokonywana jest na podstawie statystyk oraz założeń dokonywanych przez producenta bazy danych. Przy normalnej pracy moduł dla programisty jest transparentny, tj. nie musi zdawać sobie sprawy z jego istnienia. W przypadku optymalizacji zapytań System Relacyjnej Bazy Danych (SRBD) udostępnia narzędzia do podglądu decyzji podjętych przez moduł. Aby móc zweryfikować poprawność decyzji należy porównać ze sobą dostępne algorytmy w zależności od wybranych parametrów, czym zajmujemy się w dalszej części artykułu.

Artykuł podzielony został w następujący sposób. Sekcja 2 przedstawia metody, jakie zostały przez nas zastosowane w trakcie badań nad wydajnością. Sekcja 3 zawiera wyniki badań, które przeprowadziliśmy. Natomiast sekcja 4 stanowi podsumowanie owych wyników oraz próbę wyciągnięcia wniosków.

2 Metody

W celu porównania pracy algorytmów sort-merge join z nested loop join określono parametry opisujące warunki pracy algorytmów, oraz dokonano wyboru ich implementacji. Na tej podstawie powstał program zaimplementowany w języku Python dokonujący symulacji algorytmów ("DB_SortMergeJoin" 2019). Symulator posłużył do zebrania danych reprezentujących wydajność algorytmu, które zostały opracowane w niniejszym artykule.

Wybranymi parametrami opisującymi warunki pracy algorytmu są rozmiar bloku, rozmiar relacji, selektywność zapytania oraz rozmiar dostępnego bufora. Przyjęty rozmiar bloku to 10 wierszy. Rozmiar relacji został określony na 100.

Przez selektywność zapytania rozumiemy współczynnik obliczony wg. wzoru:

$$Sel = \frac{< \text{liczba krotek wynikowych} >}{< \text{liczba krotek relacji } R > * < \text{liczba krotek relacji } S >}$$

gdzie relacje R i S są łączonymi zbiorami krotek.

Rozmiar bufora określony został w liczbie bloków. Dodatkowo bufor zaimplementowany w programie symulującym oczekuje odgórnego podziału pamięci na rzecz relacji R oraz S. Algorytmy połączeniowe często pochodzą od podstawowego algorytmu nested loop, stąd obecne są w nim pętla zewnętrzna - iterująca się (zazwyczaj) po krokach lewej relacji oraz wewnętrzna. W przypadku sort-merge join optymalizacja polega na uporządkowaniu

danych, co pozwala efektywniej sterować przebiegiem iteracji. Aby zbadać zachowanie obu pętli podział bufora jest niezbędny.

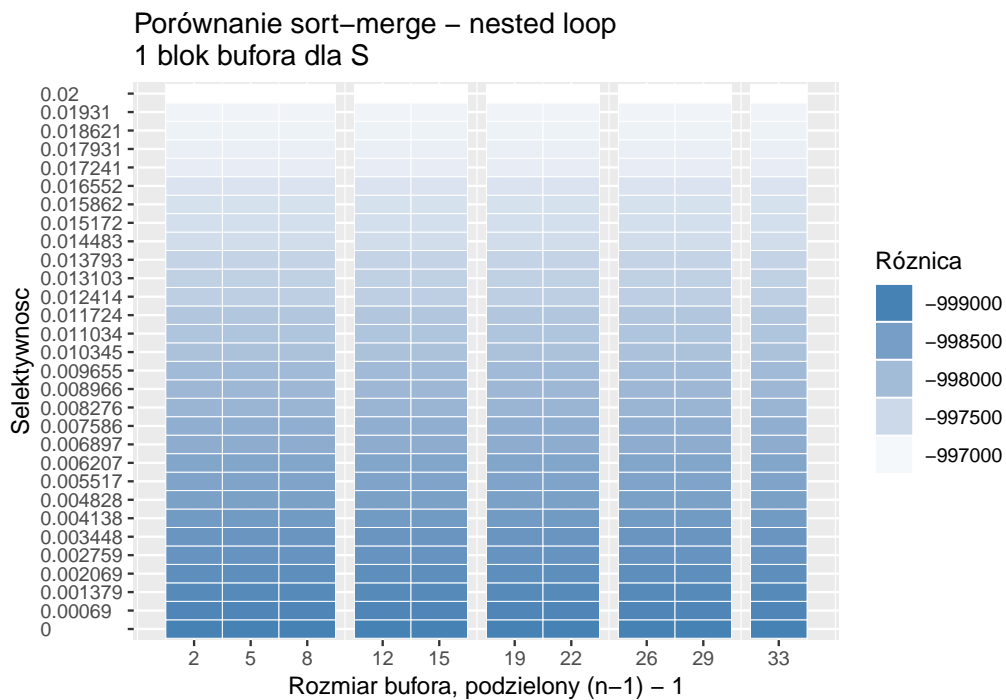
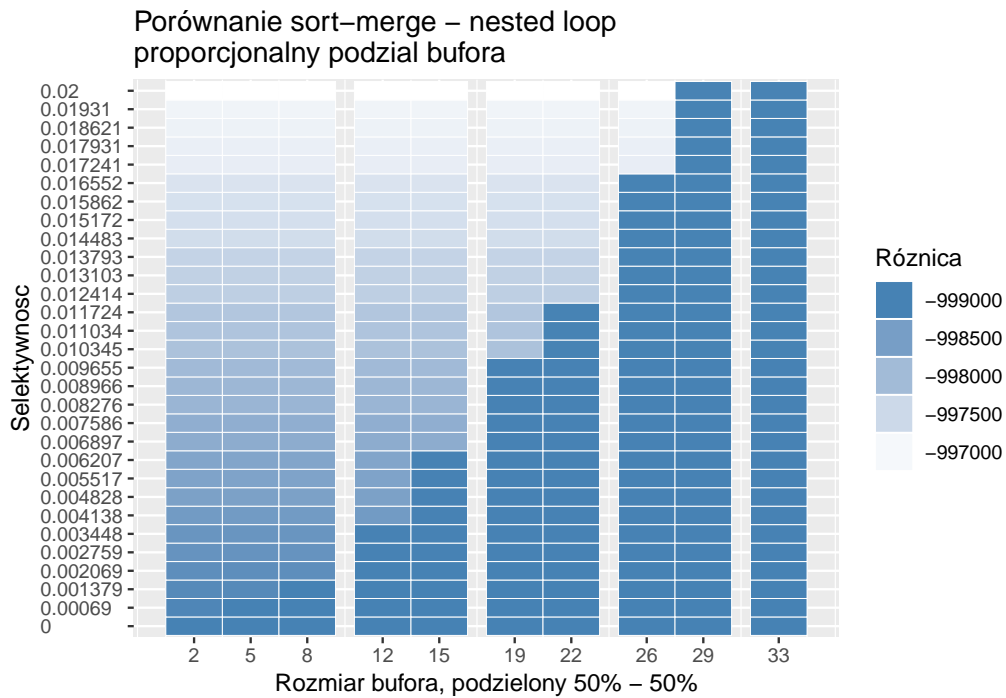
W przypadku sort-merge join spodziewanymi punktami wpływającymi na pracę algorytmu są miejsca gdy liczba krotek relacji podlegająca połączeniu jest większa niż dostępny bufor.

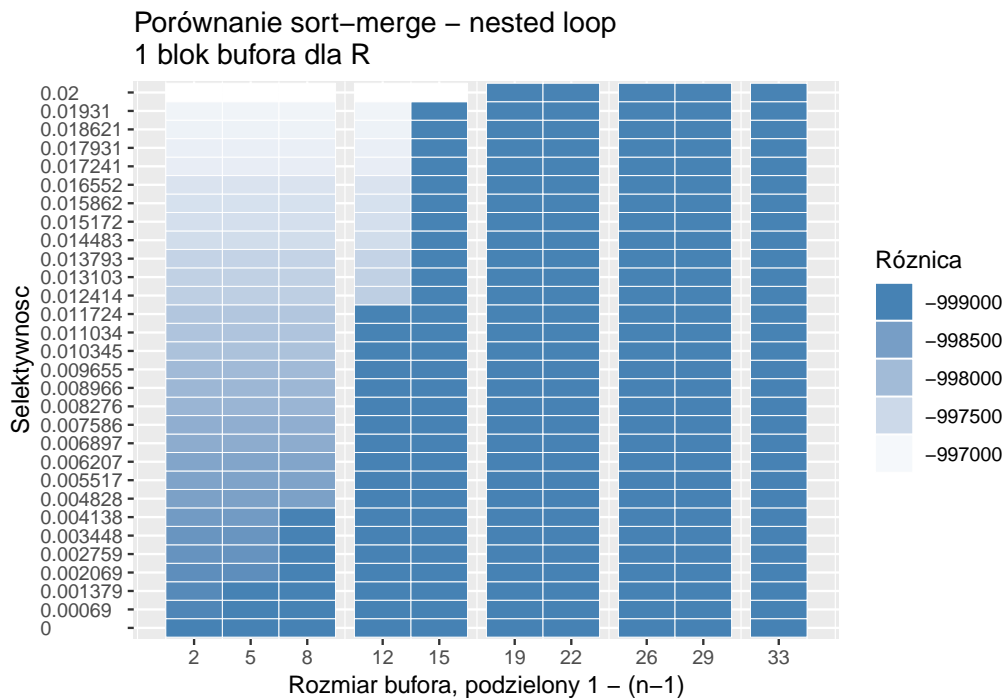
Badanym parametrem algorytmu jest liczbaostępów do dysku w celu odczytania bloku danych należącego do przetwarzanej relacji. Całkowicie został pominięty aspekt zapisu wyniku ze względu na złożoność pamięciową zależną wyłącznie od rozmiaru wyniku oraz sposobu dostarczania go do aplikacji użytkowej.

W symulatorze zostały zaimplementowane dwie wersje algorytmu nested loop. Pierwsza z nich jest klasyczna, oparta o dwie pętle, druga (block nested loop) wykorzystuje fakt odczytywania danych w blokach i wykorzystuje trzy pętle. W efekcie pętla przetwarzająca zewnętrzną relację nie odczytuje bloków co każdy wiersz wewnętrznej relacji, a co każdy blok. Implementacja sort-merge join została oparta o pseudokod podany przez Héctora García-Molina (Hector Garcia-Molina 2011, str. 650). W tej implementacji zakładamy, że zbiory krotek są już posortowane, a liczba dostępów wykorzystywana do sortowania zostanie obliczona na podstawie dostarczonego wzoru (Hector Garcia-Molina 2011, rozdz. 15.4.7). Dzięki temu uproszczeniu symulator nie musi przetrzymywać zbiorów danych w pamięci operacyjnej, w zamian generując je w momencie gdy są potrzebne.

3 Wyniki

Porównanie algorytmów nested loop join oraz sort-merge join - stały przydział bufora

Wykresy przedstawiające wyniki naszych badań jasno prezentują, iż algorytm sort-merge przy badanych przez nas przedziałach współczynnika selektywności oraz rozmiaru bufora wyraźnie przywyższa wydajnością algorytm nested loop.

Największe różnice pomiędzy algorytmami można zauważyć przy podziale bufora w stosunku 1 - (n-1). W takim przypadku zewnętrznej relacji biorącej udział w połączeniu przydzielona zostaje większa część bufora. W takiej sytuacji algorytm nested loop musi wykonać o wiele więcej dodatkowych iteracji. Różnica ta rośnie dość znacznie wraz ze wzrostem rozmiaru bufora.

Różnice w wydajności są również widoczne na pierwszym wykresie, kiedy to bufor jest dzielony w stosunku 50% - 50%. W tej sytuacji także można zauważyć wzrost przewagi wydajności algorytmu sort-merge wraz ze wzrostem rozmiaru bufora, choć przyrost ten jest mniejszy niż w przypadku opisywanym powyżej.

Najbardziej interesującym przypadkiem z praktycznego punktu widzenia jest jednak sytuacja przedstawiona na drugim wykresie. Bufor został w tym przypadku podzielony w stosunku (n-1) - 1. Jest to sposób podziału bufora, jaki najczęściej występuje w rzeczywistych sytuacjach przy wykonywaniu operacji połączenia. Z wykresu dowiadujemy się, iż rozmiaru bufora w tym przypadku ma niewielki wpływ na różnice w wydajności działania obu algorytmów. Najistotniejszą zmienną staje się wartość współczynnika selektywności. Na tym wykresie można zauważyć, iż wraz ze wzrostem wartości współczynnika selektywności różnice w wydajności działania obu algorytmów maleją, choć nadal są zdecydowanie zauważalne.

4 Wnioski

Po przeanalizowaniu wyników eksperymentu narzuca się kilka wniosków. Po pierwsze, współczynnik selektywności połączenia jest kluczową zmienną, która decyduje o wydajności algorytmów połączeniowych sort-merge oraz nested loop. Po drugie, rozmiar bufora nie wpływa na różnicę w wydajności obu algorytmów przy praktyce najczęściej wykorzystywanym stosunku podziału bufora ($(n-1) - 1$). Należy jednak zaznaczyć, że rozmiar bufora ma, oczywiście, duży wpływ na bezpośrednią wydajność pojedynczego algorytmu, chociażby dlatego, iż większy bufor może oznaczać mniejszą liczbę iteracji algorytmu konieczną do wykonania.

Otrzymane przez nas wyniki nie były trudne do przewidzenia. Mieliśmy jednak nadzieję, iż nasze badania pozwolą ustalić bardziej wysublimowaną tendencję w zmianach różnicy wydajności algorytmów w zależności od wartości współczynnika selektywności. Tymczasem zależność ta okazała się być właściwie liniowa. Ciekawsze zależności mogliśmy zaobserwować w przypadkach, kiedy bufor był dzielony w innych, niż zazwyczaj wykorzystywane, proporcjach. W takiej sytuacji można zaobserwować kolejną, w przybliżeniu liniową tendencję wzrostu różnicy w wydajności algorytmów w zależności od rozmiaru bufora. Ostatecznym wnioskiem z naszego eksperymentu jest jednak fakt, iż w przypadku operowania na relacjach, dla których współczynnik selektywności połączenia jest niewysoki zdecydowanie lepszym wyborem do przeprowadzenia operacji połączenia relacji ze względu na wydajność jest algorytm sort-merge.

Istnieje kilka możliwości na rozwinięcie przeprowadzonych przez nas badań. Jedną z nich jest zwiększenie zakresu analizowanych wartości współczynnika selektywności. Taka analiza pozwoliłaby stwierdzić czy istnieją przypadki, ustalonym rozmiarze bufora, w których algorytm nested loop notuje lepsze wyniki od algorytmu sort-merge oraz, jeśli takowe występują, pomogłaby sprawdzić jak prezentuje się tendencja zmian tej różnicy. Oczywiście, współczynnik selektywności jest tylko jedną z wielu zmiennych jakie można rozpatrywać badając wydajność algorytmów połączenia dwóch relacji. Dlatego też kolejnym etapem rozwoju naszych badań mogłoby być bardziej kompleksowe porównanie tych dwóch algorytmów. Rozpatrzenie większej liczby zmiennych pozwoliłoby na ustalenie większej liczby szczególnych sytuacji, w których jeden z algorytmów przewyższa wydajnością drugi. Kolejnym etapem rozwoju mogłoby być dołączenie do badań większej liczby algorytmów połączeniowych. Na szczególną uwagę zasługuje rodzina algorytmów haszujących. Taka analiza byłaby jeszcze bardziej kompletna i umożliwiłaby pełny przegląd sytuacji, w których powszechnie wykorzystywane w systemach baz danych algorytmy łączenia relacji są wydajne.

Bibliografia

“DB_SortMergeJoin.” 2019. [online] URL: https://github.com/writ3it/DB_SortMergeJoin.

DeWitt, David J., Jeffrey F. Naughton, and Donovan A. Schneider. 1991. “An Evaluation of Non-Equijoin Algorithms.” In *Proceedings of the 17th International Conference on Very Large Data Bases*, 443–52. VLDB '91. San Francisco, CA, USA: Morgan Kaufmann Publishers Inc. <http://dl.acm.org/citation.cfm?id=645917.672320>.

Hector Garcia-Molina, Jennifer Widom, Jeffrey D. Ullman. 2011. *Systemy Baz Danych: Kompletny Podręcznik*. Wydawnictwo Helion.

Schneider, Donovan A., and David J. DeWitt. 1989. “A Performance Evaluation of Four Parallel Join Algorithms in a Shared-Nothing Multiprocessor Environment.” *SIGMOD Rec.* 18 (2). New York, NY, USA: ACM: 110–21. doi:10.1145/66926.66937.